

צילום: נטע שפיגלר

In Shamir

בשמייר

גיליון 114

15.01.2022

77 לשמייר - חזרנו לחגוג ...

Yair Hammerschlag

מה בגיליון:

- ◀ מה היה לנו בשנת 2021 - ספירת מלאי
- ◀ סדר ט"ו בשבט - לילך צליק מביאה לכם אותו עד הבית
- ◀ חינוך משותף מול חינוך דמוקרטי - דעות של שלושה דורות

גיליון

114

וידאו: אפרת וואלף

לרוני ואסי חרפי

מצל סוכה

להולדת הבת

ברכות לשולמית ונחמי סגל ולכל
המשפחה המורחבת

לרעות ועמית אבישי

מצל סוכה

להולדת הבת

ברכות לנועם ורחלי, לפנינה
מילר ולכל המשפחה המורחבת

לגיא ואביבה להב

מצל סוכה

להולדת הבן

ברכות לגדי וליווה, לשמואל וברכה
סוכה ולכל המשפחה המורחבת.

חננינה באה עם המילים / רפי סולומוןוביץ'

מתוך ספרו: השחר (1988)

לא לבדך הרוח מפזר בדלי עליי.
כמו האור על מפתן דלתך
אני מחכה כמו החורף לאות ממך.

קול שריקת הרכבות
רציפים ותחנות
יד בציפיה פותחת שצריי.

אני מביט שמ,
מצבר לברושים,
כמו ציפור שמחכה לאור ממך.

חינוך משותף וחינוך דמוקרטי – פנינו לאן?

מוטל'ה ברן, גדי להב ותמיר גל משוחחים ברדיו קול הגליל העליון הפיקה: רננה ברקאי

רננה ברקאי (לשעבר סטודנטית בכפר אצלנו) בשיתוף עם עמותת ותיקי הגליל, התנועה הקיבוצית ורדיו קול הגליל העליון, הפיקה סדרת פודקאסטים בשם: "דברים שרואים מכאן": סיפורים מקיבוצי הגליל העליון, בראייה רב-דורית. זהו אחד הסיפורים, בו רננה מראיינת את מוטל'ה (81) גדי להב (64) ותמיר גל (26). אפשר גם להקשיב לפודקאסט.

החינוך המשותף הייתה שיטת חינוך ששלטה בקיבוצים בין שנות ה-20 לשנות ה-80 של המאה הקודמת והיה מבוסס על האמונה כי חובת חינוך הילדים מוטלת על הקיבוץ ולא על הורי הילד.

איך נראה החינוך המשותף בעיניך כמחנך מוטל'ה?

קודם כל, מתקן מוטל'ה, לא דייקת בדברך. הקיבוץ לא הסיר אחריות מההורים אלא קבע שהחברה, יחד עם ההורים, היא המחנכת. הייתי מחנך במוסד החינוכי במשך 15 שנים. זה היה חנוך שמושתת על חברת נעורים וזה כלל פנימייה. הלימודים היו המרכיב החשוב אבל לא היחיד. חינוך והוראה בגיל הנעורים בעולם המערבי הם בעייתיים, ועד היום לא נמצאה תשובה לילדי גיל הנעורים שהלימודים לא מעניינים אותם ולא חשובים להם בגיל הזה. התשובה הטובה ביותר אז (וזה נכון עד היום, לדעתי) הייתה חברת הנעורים.

תמיר: הנערים שאני עובד איתם הם נערים בסיכון ובאים מרקע קשה ומבתים מורכבים. מסכים עם מוטל'ה שכן, גם היום, אפשר לראות נערים ש"הולכים לאיבוד" ולא משנה מאיזה רקע הם מגיעים. עדיין אין תשובה הולמת לגיל הנעורים בעניין הלימודים.

איך התקיים הקשר עם ההורים בחינוך המשותף?

מוטל'ה: בזמננו הנערים והנערות היו עובדים אחרי שעות הלימודים. הייתי מבקר את החניכים שלי גם במקומות העבודה כי היה לי חשוב לדעת איך הנערה מתפקדים מחוץ ללימודים, במקום העבודה.

לגבי הקשר עם ההורים אני, כמחנך, נהגתי לבקר אצל ההורים לפחות פעמיים שלוש בשליש. הקשר עם ההורים היה חשוב לי מאד. גם למחנכים אחרים. ידענו שההורים הם מרכיב מאד מרכזי בחיי הילד. אף פעם לא התעלמנו מזה. היינו מעורבים מאד גם ביחסי ההורים עם הנערה והשתדלנו לסייע ולפעול יחד עם ההורים להצלחת ילדיהם.

תמיר: לי החינוך המשותף נשמע כמו סיפור אגדה רחוק... את רוב הסיפורים שמעתי מאמא שלי שהגיעה לקיבוץ עם גרעין נח"ל. היא ספרה לי גם חוויות שלה כשומרת לילה. כילד זה נשמע לי מאד מגניב... אני אמנם לא חוויתי לינה משותפת אבל אני זוכר שילדים היינו מבלים המון שעות ביחד, הן בבית הילדים והן אח"כ עד שעות הערב. היום, בדיעבד, אני שמח שלא הייתי בלינה משותפת כי אני רואה על החניכים שלי עד כמה חשוב החינוך ההורי והקשר עם ההורה. כל ילד צריך את הגבולות אבל גם את היחס האישי. למרות שהחניכים שלי מגיעים מבתים מורכבים ולפעמים אפילו פוגעניים כלפיהם, אני מדגיש בפני כל חניך חדש את הצורך בשיתוף פעולה עם ההורים ואני בשום אופן לא רואה את עצמי כתחליף להורים. אני תמיד מזכיר שלכל נער ונערה יש הורים ביולוגיים ויש לכבד את זה ולשמור על זה.

גדי, מתי אתה נתקלת בחינוך המשותף? באיזה הקשר? ומה הוביל אותך לחינוך הדמוקרטי?

אני הגעתי לשמיר מרמת גן מב"ס מאד קפדן ומסורתי במובן החינוכי של המילה. התלהבתי ממה שראיתי במוסד החינוכי ובמשך כמה שנים הייתי שותף למעשה החינוכי במוסד כשהוא היה עדיין פנימייה. הייתי מחנך ולימדתי פילוסופיה ומתמטיקה במשך כמה שנים, בעיקר כיתות ט'-י"ב. במהלך אותן שנים חשבתי הרבה על הדרך החינוכית ובעיקר על האפשרות שתלמידים, כבר בגילאים צעירים, יכולים להיות שותפים לדבר לא רק בפן החברתי אלא גם בפן הלימודי. זה העסיק אותי הרבה ותוך כדי התעניינותי בכל מיני מבנים חינוכיים: חינוך פרוגרסיבי, פתוח, אלטרנטיבי... הייתי בדיוק בקו התפר בין חינוך משותף לצורת חינוך אחרת. נוצרה אז סיטואציה שאולי אפשר לכנותה "קץ האידאולוגיות".

המוסד החינוכי היה חלק מתהליך שקרה אז בקיבוצים, ברמת הלאום ואולי אפילו ברמה עולמית. יכולתי לראות מצד אחד את היופי והקסם שבחינוך המשותף, אבל גם את המגבלות שיש בו וגם את האפשרויות שטמונות בהכנסת רעיונות קצת יותר עכשוויים.

העובדה שגדלתי בעיר השפיעה מאד על התהליך שעברתי. באתי מבית ספר בו לא ממש יכולת להביע את עצמך, את רעיונותיך. הדברים היו נתונים מראש והיית צריך להיענות. בביה"ס בו התחנכתי היית צריך להיות תלמיד טוב, אפילו טוב מאד, שכן אם לא היית כזה היית מוצא את עצמך מחוץ לכותלי ביה"ס. המטרה הייתה אז שכולם יעשו בגרות מלאה וברמה הגבוהה ביותר.

אני זוכר שהשיטה הזו נצרכה בי עמוק ועוררה הרבה מאד מחשבות על איך צריכה להראות מערכת חינוכית, מה טיב הקשר שצריך להיות בין מורים לילדים, מה אופי חברת הילדים שצריך לאפשר...

מוטלה, כמי שהיה שנים רבות מורה ומחנך, מה חשבת אז על השינוי בשיטת החינוך?

גם אני, בדיוק כמו גדי, הגעתי מהעיר ולא התחנכתי בחינוך המשותף. אני מאד מעריך את גדי ואת עבודתו ומסכים עם הקביעה שלו שהיה כאן תהליך אוניברסלי של שינוי. המטוטלת של המעבר מן החברה אל הפרט היא גם העומדת בבסיס השינויים שחלו במוסד החינוכי. אני למדתי בתיכון מאד יוקרתי בתל אביב והייתה לנו מנהלת וצוות מחנכים ומורים שנטעו בנו את התחושה שהחיים בגיל הנעורים צריכים לשקף את החזון של החברה בה אנו שואפים להיות. זה עמד אל מול עיני גם בתקופה בה לימדתי במוסד.

הייתי עשרות שנים גם באורנים והתחושה הזו לוותה אותי גם שם. עם זאת, לא היה לי קל עם המהפך שנעשה במוסד החינוכי, למעט ביטול הפנימייה שהיה לי די ברור שדינה נחרץ ויש לבטל אותה. טוב עשו גדי וחבריו ששאפו לשנות, אבל מעבר הדגש מהקבוצה אל הפרט, פירוק הקבוצה והעובדה שהיום בן קיבוץ לא אומר "בן קבוצה שלי" אלא "בן כיתה שלי" – הוא הרבה יותר מסמנטי בלבד.

גם המעבר ממחנך לחונך הוא משמעותי כיוון שהחונך עובד פרטני מול החניך, הדגש הוא על הפרט ופחות על הקבוצה. החונך לא רואה את הכיתה כולה אלא רק את החניכים שהוא עובד מולם. זה שינוי מאד משמעותי. אני מבין את המהלך שהתרחש עקב השינוי האוניברסלי בחברה אבל עדיין חושב ומאמין באמירה ש"החיים בגיל הנעורים צריכים לשקף את החזון של החברה בה אנו שואפים להיות."

גדי: אני לא הייתי מגדיר את המעבר מה"מוסד החינוכי" ל"עיינות ירדן" כמעבר מהחברתיות אל הפרט. זה לא עד כדי כך דרמטי. נכון שיש חונך שמנסה ללוות את החניך באופן קצת יותר קרוב ואינטנסיבי אבל כן, צריך למצוא כל הזמן את האיזונים בין החברה לפרט ואני חושב שניסיונות כאלה אכן מתבצעים. אמנם לא במסגרת הקבוצה המסורתית (שגם לה היו חסרונות ו"מחירים"). גם בתוך הקבוצה המסורתית היו ששלמו מחירים וצריך לראות את התמונה הכוללת ולראות איך יוצרים מעורבות חברתית וסולידריות חברתית (מרכיב מאד מרכזי במערכת החינוך לדעתי) במובנים רבים ומגוונים. ב"עיינות ירדן" היו הרבה מאד פלטפורמות למעורבות חברתית. התנדבויות, פרויקטים כאלה ואחרים, קשרים עם גורמים מחוץ לביה"ס. אני חושב שהאמירה שהיה כאן מעבר דרמטי לכיוון הפרט היא ממש לא מדויקת.

איך הקהילה הגיבה על השינוי בזמנו?

מוטלה: הקיבוץ קיבל את אז, בשנת 1994 בהבנה ובכוננות. הייתה בשלות לשינוי וזה התקבל באהדה רבה. ידוע שחברה שלא משתנה דינה לגווע... בהחלט היו חייבים לשנות.

תמיר, כמי שהתחנך בחינוך הדמוקרטי הרגשת את המעורבות החברתית?

מאד. היום אני יכול להביט אחורנית ולהשוות את החוויה למקומות אחרים. אני זוכר שהעמידו את התלמיד במרכז אבל גם זוכר סמינרים של מעורבות חברתית. היו לימודים ומבחנים אבל היה דגש מאד חזק על החברה, על קבלת האחר והשונה. אני זוכר את זה כחוויה טובה.

איך אנשים מבחוץ ראו את השינוי הזה בחינוך הקיבוצי?

גדי: עם השינוי הפך ביה"ס ממוסד חינוכי של קיבוצי השוה"צ למוסד שפתוח בפני כל תושבי האזור וזה בהחלט הביא ליצירת חברה הטרוגנית ופלורליסטית המאפשרת רעיונות ודברים שפעם, במוסד במתכונתו הקודמת, לא היו אפשריים. חשוב לי מאד להתייחס גם לנושא החברתי (אל מול ההתייחסות אל הפרט) כי זה נושא שמאד קרוב לליבי, ואני חושב שנוצרו כאן הרבה מאד פלטפורמות למעורבות חברתית, לפי העניין והרצון של בני הנוער. זה לא נעשה בכפייה אבל כמעט כל תלמיד יכול היה למצוא את עצמו שותף לאחת הפעילויות החברתיות בשכבה שלו, פעילות שבהחלט דרשה ממנו למידה, מאמץ, רגישות, נוכחות (לעיתים

בעתות פנאי או חופש). אלו כישורים שיסייעו לנערים. ות ככלים לחיים הבוגרים. בוועדת כוח אדם של ביה"ס למשל, הנערים. ות היו שותפים וסייעו לעצב את סגל בית הספר. הניסיון לאזן בין צרכי הפרט והחברה הוא חשוב ואני מסכים עם מוטלה שיש לחקור אותו אקדמית.

מוטלה: אספר לכם קוריוז: תקופה מסוימת הייתי רכז של מח' החינוך של הקיבוץ הארצי. בוקר אחד הופיע אצלי אלי"מ מחיל האוויר והציג את עצמו כרכז תכנית "תלפיות" של מצטיינים. יש לי בעיה, אמר לי: יש מוסד חינוכי מסוים של הקב"א שעשינו בו מבחנים ומיונים ועלינו על נערה אחת שהיא ממש גאון "אחת למיליון". אנחנו מאד רוצים שבמסגרת גיוסה לצה"ל היא תגיע לתלפיות. אבל הבעיה מבחינתנו היא שהיא צריכה ת. בגרות ואצלכם (אז, בתקופה ההיא) לא בכל מוסדות החינוך הקיבוציים מקפידים על כך. יתרה מזו - הנערה עצמה לא מעוניינת. ניסינו לשכנע אותה, גייסנו את הוריה לשכנע אותה, ואנחנו מבקשים גם את התערבותכם, מזכירות הקב"א ומח. החינוך על מנת לשכנע אותה לעשות בגרות כי אחרת לא נוכל לקבלה לתלפיות.

ממשיך מוטלה: שלחנו אליה שני שליחים מיומנים – אך ללא הועיל. הנערה בשלה: אני רוצה לרקוד ריקודי עם ולא מוכנה להשקיע את כל זמני בלימודים על מנת לקבל בגרות... סופו של דבר: הנערה ויתרה על פרויקט תלפיות ותפקידה בצבא היה מדריכת ידיעת הארץ. המשכתי לעקוב אחריה וראיתי שהיא סיימה טכניון בהצטיינות והתקבלה לעבוד ב"רפאל" במשרה בכירה. בעיני זה סיפור מאד מהותי.

תמיר, אתה מדריך היום בפנימיית "נירים" לנוער בסיכון. האם דמות המנחך שלך מורכבת מהחינוך הדמוקרטי שקיבלת?

יש לזכור שהנערים שאני מדריך לא מגיעים לנירים (בניגוד לבי"ס דמוקרטי) מתוך בחירה שלהם. לחלקם זו יכולה להיות אפילו חלופת מאסר...

בחווייה שלי מ"עיינות ירדן" למדו אותנו מאד למצוא את הגבולות הפנימיים. למשל: אין צלצול בין שיעור לשיעור והתלמידים צריכים ללמוד להסתכל על השעון ולהחליט להיכנס לשיעור בזמן. הנערים שמגיעים לנירים, לעומת זאת, מכירים רק גבולות חיצוניים. מסגרת מוכתבת ע"י בית משפט והמערכת. אני כמדריך מנסה מאד ללמד אותם להציב לעצמם גבולות. ללמוד מה פוגע בנו ומה מיטיב אתנו ולקבוע לעצמנו את הגבולות, זה משהו שבהחלט לקחתי אתי מ"עיינות ירדן".

מוטלה וגדי, היש לכם, כמחנכים ותיקים, עצה לתמיר?

מוטלה: הוא עובד במסגרת מאד שונה ועם אוכלוסייה מאד שונה. אני מבין שיש לו אנשי מקצוע שמדריכים אותו ולא הייתי מעז או יכול לתת לו עצות מניסיוני.

גדי: הדבר היחיד שאני יכול לומר לתמיר הוא להקשיב, לתת תשומת לב, לקיים דיאלוג, לפתח אחריות ואכפתיות. אני בטוח שאלו דברים שקיימים בכל מסגרת חינוכית אבל כנראה אף פעם אין גבול ללמידתם.

טארה קדמון

וגילי כרמי מספרים על שנת השירות שלהם

ראיינה: נעמה בייפוס

בהמשך לקורות השינשי"נים משמיר, עליהם סיפרתי בעלון הקודם, נפגשתי הפעם עם טארה שהתנדבה לשנת שירות בתחום הנוער בסיכון ועם גילי שהתנדב בתחום הצרכים המיוחדים.

טארה קדמון התנדבה בכפר הנוער "נירים". למקום מגיעים נערים ונערות על קצה-רצף הסיכון ולחלקם זוהי אולי הזדמנות אחרונה להשתקם ולהימנע מכניסה לכלא. בנירים יש להם אפשרות להילחם על עצמם ועל עתידם. כפר הנוער "נירים" נמצא בבוסתן הגליל שבגליל המערבי, ומונה היום כ-70 חניכים וכ-19 שינשי"נים המחולקים בין קבוצות הגיל השונות.

הנערות והנערים בנירים עוברים תהליך של 3-4 שנים כאשר המטרה היא שבסופו ייצאו עם בגרות מלאה וגם יתגייסו לצבא. החניכים מגיעים לכפר בהוראת בית-משפט

ושירותי הרווחה. על-פי רוב הם מגיעים מבתיים בלתי-מתפקדים, עם בעיות כלכליות ופיליות. ישנם גם מקרים של חניכים המגיעים מבתיים נורמטיביים אבל הסביבה אליה התחברו הביאה אותם למצב בו הם זקוקים לשיקום אישי על-מנת לתפקד בחברה.

טארה שהתה עם החניכים במשך כל שעות היום והערב. הייתה איתם בהשכמות, בבית-הספר, בחדר-האוכל ובלינוי בלימודים. לדבריה, היופי בבית-הספר הוא הגישה וההדרכה האישיים. המורים תופרים את התוכנית כך שתתאים לכל תלמיד באופן אישי. חשוב לציין שבשל הרקע ממנו הגיעו התלמידים, חלקם נעדרו למשך זמן רב ממסגרת בית-הספר ופיתחו פערים בלימודים. התוכנית אמורה לתת גם לזה מענה. טארה מספרת שבין החניכים היו מוכשרים וחכמים שידעו היטב את החומר אך גם כאלו שלא שלטו בדברים הבסיסיים ביותר. היחס האישי שואף להעניק לתלמידים חוויית הצלחה שתגרום להם לרצות להמשיך ולסיים את הלימודים בהצלחה.

קבוצת הלימוד היא קטנה ומאפשרת לימוד אישי. עם-זאת, הקבוצות משתנות ודינמיות בהתאם למקום בו התלמידים נמצאים פיזית. ישנם תלמידים שנמצאים ב"תהליכים", ב"מסעות פרטניים" או ב"בריחה" שפירושה - ללכת הביתה.

טארה עבדה עם התלמידים הצעירים ביותר בכפר, תלמידי כיתה ט'. אחרי הלימודים החניכים והמדריכים הולכים לאכול ארוחת צהריים ובעוד שאר החניכים (הבוגרים יותר) חוזרים ללימודים, החניכים שלה למדו יום-קצר והמשיכו לפעילויות וחוגים. הפעילויות כללו גם "זמן משחק", דבר שיתכן ונעדר מעברם של חלק מהילדים. מרבית המשחקים היו משחקי שולחן וכדומה.

לכל קבוצת גיל של החניכים צמודים כארבעה שינשי"נים. קבוצה נוספת ומיוחדת של הכפר היא "שירת הים", קבוצה מבודדת לבנות בלבד – גם הסגל הוא רק בנות. בקבוצה עוברות הבנות תהליך שנמשך תשעה חודשים בהם העבודה היא אישית וקצת שונה. היחס בין הבנים לבנות בכפר הוא של כ-70% בנים וכ-30% בנות, אם כי זוהי רק הערכה.

ככלל, הסגל החינוכי מלווה את הנוער וקובע את תפקיד השינשי"נים והם מתפקדים יותר כ"אחים גדולים". השינשי"נים מלווים את החניכים כל העת; נותנים דוגמה, עוזרים בלימודים, משחקים ותומכים רגשית אך פחות אחראים על חינוך למשמעת. במידה מסוימת דווקא משום כך - הם נגישים יותר עבור החניכים.

פעם בשבוע התקיים סבב של הקומונה בו היו משתפים חוויות, בעיקר את הקשות יותר. בנוסף, יש "שיחה פתוחה" בה משתפים רק השינשי"נים. סבבי שיחה הם חלק מהלו"ז היומיומי בכפר ומשתתפים בהם גם החניכים וגם המדריכים. לשאלתי היכן מקבלים המדריכים תמיכה רגשית השיבה טארה שיש כמובן גם תמיכה מצוות העובדים הסוציאליים שמעבירים פעם בשבוע הדרכה לשינשי"נים.

טארה מעידה על החניכים בכפר שהם ילדים בעלי מוטיבציה גבוהה, מה שמאפשר להם להתמודד עם המסלול השיקומי שהוא אינטנסיבי ביותר.

העבודה הקרובה והאישית עם החניכים יצרה קשרים עמוקים ביותר בין טארה ותלמידיה. בפגישה שלי איתה שנערכה בשבת, היא מספרת לי שרק יום קודם שבה מביקור בכפר.

היא בטוחה שהקשר שלה עם הכפר יימשך גם בעתיד. אין ספק שהמקום הותיר בה חותם עמוק ויש לשער שגם היא הותירה חותם בכפר.

גילי כרמי עשה את שנת השירות שלו בשוב "כישורית", שהינו כפר למבוגרים עם צרכים מיוחדים המתנהל קצת כמו קיבוץ. בכפר מתגוררים 180 חברים מגיל 21 עם צרכים מיוחדים במנעד רחב במיוחד הכולל אוטיזם, תסמונת אספרגר, בעיות נפשיות ועוד. כולם עצמאים ומתגוררים בדירות עם או בלי שותפים. בקומונה של השינשי"נים היו עם גיל עוד 20 קומונרים וכולם השתלבו בחיי היום-יום של הכפר.

כאמור, החיים בכפר דומים מאוד לחיי קיבוץ. יש בו ענפים, חלקם חקלאיים חלקם לא. שני שינשי"נים מצטרפים ועובדים עם החברים בכל ענף. לכל ענף יש מנהל/ת שמנהלים אותו אבל גם למדריכים מהקומונה ניתנת אחריות נרחבת בהשגחה על העובדים ועל הפעילות בענף. המנהלים אינם "מטפלים", אלא אנשי-מקצוע המתמחים איש-איש בתחומו והם מהווים את הסגל הלא-טיפולי. בכפר יש יושב-ראש ומנהלת והרבה עובדים סוציאליים, שהם הסגל הטיפולי. לכל חבר יש עובד סוציאלי שמלווה אותו.

המקום גם נראה ובנוי כמו קיבוץ עם דירות בהן גרים בודדים, שותפים וגם זוגות. הכלל בכישורית הוא שבמסגרת המקום הספציפי הזה אין ילדים. זוגות הרוצים להביא ילדים אינם יכולים לעשות זאת במסגרת הכפר. יש חדר אוכל שבו כולם מתכנסים לשלוש ארוחות ביום. בכפר נמצא גם "בית שקמה" שהוא מעון לדיירים המבוגרים יותר או בעלי התפקוד הנמוך יותר. בבית שקמה נמצא צוות טיפולי כל העת והבית הוא גם בית סיעודי. מבנה נוסף בכפר הוא "הבית הסגול" המיועד לדיירים עם בעיות התנהגות ואף בו נוכח כל העת צוות טיפולי לצורך השגחה.

כל חבר בכפר מחויב לעבוד באחד הענפים. המגוון הוא גדול – גן ירק, אורווה, מכבסה, מאפיה, וגם ענף פלסטיק ששייך ל"יסקאר" בו החברים מרכיבים קופסאות עבור המפעל. בפלסטיק מועסקים חברים בתפקוד נמוך יותר. העבודה בענפים מסתיימת בשעות שונות אחרי הצהריים ואז החברים עצמם בוחרים איך להעביר את הזמן.

כל יום פועלים בכפר חוגים בהדרכת השינשי"נים. כל שינשי"ן מעביר שניים או שלושה חוגים. גילי העביר, יחד עם מדריכה נוספת, שני חוגים: "משחקי קופסה" ו"חלה וסיפור לשבת". האחרון התקיים כל יום חמישי ב"בית שקמה" לקראת יום שישי. החברים יכולים לבחור באיזה חוג להשתתף. החוגים נערכים במועדון שהינו מבנה גדול עם הרבה פינות ישיבה. בשעות אחה"צ פועל במועדון גם בית-קפה בו מחלקים לחברים קפה ועוגות מהמאפיה המקומית.

בשבוע שבו מגיעים המדריכים לכפר, הם בוחרים היכן בכפר היו רוצים לעבוד, לפי סדר עדיפויות, ושם יעבדו כל השנה. רבים מהמדריכים עובדים ביותר ממקום עבודה אחד ומחליפים אחת לשבוע בין הענפים.

גילי עבד בענף התקשורת. מדי חודש יוצא מגזין טלוויזיוני בערוץ המקומי וביו-טיוב אותו מפיקים החברים העובדים בתקשורת. הם עושים בעצמם את הכתבות. השינשי"נים מלווים אותם בכל התהליך – למצוא רעיון לכתבה, להחליט את מי כדאי לראיין, לעשות תחקירים, לכתוב תסריט ואז לצלם ובסוף כמובן לערוך את הכתבה. גילי מספר שאת כל התחום למד בענף התקשורת בכישורית. מנהל הענף לדבריו הוא אדם מאד מקצועי שמלמד את המדריכים כל שצריך לדעת. המדריכים עושים את רוב העבודה עם החברים. החברים העובדים בענף הם אנשים בתפקוד גבוה, ועדיין את כל הצילום והעריכה עושים המדריכים. המדריכים גם מפיקים סרטים עבור הכפר. למשל, סרט על הקומונה או סרטים לחגים.

סדר היום מבחינת שעות העבודה שונה ממדריך למדריך. מה שמשותף לכולם הוא שכל אחד מהמדריכים הוא גם חונך של כמה החברים במשך כל השנה. המדריך החונך נפגש עם החבר כל שבוע לפגישת אחד-על-אחד.

גילי חנך שלושה בנים שהיו שונים מאד זה מזה. גם הקשר עם כל אחד מהם היה שונה מאד. הבעיה שכל חבר מתמודד איתה אינה נחלת הכלל. כולם תקשורתיים במידה זו או אחרת.

אחד החברים אותם חנך גילי סיפר לו על בעיות נפשיות איתן הוא מתמודד מגיל צעיר. חבר אחר, בתפקוד נמוך בהרבה מתמודד עם מחלת ALS. מצבו התדרדר עד שהגיע למצב של תפקוד נמוך מאד. בעברו עבד בתקשורת, אדם חכם שכתב ועבד עד שהמחלה דרדרה את מצבו ואף פגעה בו פיזית וקוגניטיבית. הקשר איתו כלל שיחות טובות ועמוקות. הוא סיפר לגילי על עצמו והפגין אליו חיבה גדולה. ככלל, גילי מספר שיש הרבה רגשות חיבה והוקרה באווירה בכפר. החניך השלישי היה פחות תקשורתי. הוא חווה קושי להביע את רגשותיו והיה מאובחן עם דרגה מסוימת של פיגור.

גם טארה וגם גילי ציינו את התמורה העצומה שחלה בהם בעקבות שנת השירות. גילי במילותיו דיבר על: "התחושה הזו של נתינה ועזרה, התחושה שצריכים אותי ואני משמעותי, וההרגשה שסומכים עליי, גם החברים וגם הסגל." השנה הזו הכניסה פרופורציות חדשות לחייו, חוללה בו שינוי והוא יודע היום שירצה להמשיך בדרך הנתינה גם בעתיד.

גם טארה מציינת את המילה "פרופורציות" כהגדרה ראויה. כשיצאה לשנת שירות, חיפשה חוויה שתפוצץ את הבועה המושלמת בה התנהלה עד כה. ובאמת בשנה זו נחשפה לאנשים, חוויות ותרבויות שונים מאד ממה שחוותה עד כה. ראשית יש לה הערכה גדולה לעובדה שהיא חיה במקום מוגן ומטפח כמו שמיר, ושנית היא פיתחה סובלנות גדולה לאנשים והתנהגויות שלמדה להכיר מהיכן הם באים. אהבה וחמלה הן תחושות שמועצמות מאד בסביבה שבה האנשים מוחלשים. השנה הייתה מאד משמעותית עבור שניהם. טארה מניחה שתחזור מתישהו לכפר הנוער נירים.

אני מאחלת לטארה וגילי חוויות חדשות וטובות במסגרת שירותם הצבאי, וכמובן שייהנו מהניסיון שצברו בשנת השירות.

כבר כמה שנים שקיבוץ שמיר תורם מלגות לבוגרי סיירת גולני, על שםם של בני הקיבוץ ששרתו בסיירת ונפלו במילוי תפקידם.

השנה הוחלט לתרום מלגה על שמו של עמיר גלילי ז"ל.

לטקס המרגש, שנערך בסוף נובמבר במחנה שרגא, נסעו ערגה בן-יעקב, ויוחאי פלדמן. ערגה שומרת על קשר חם עם משפחתו של עמיר ז"ל ואברהם ז"ל הוא אחיו של יוחאי, שנפל גם הוא בחרמון כלוחם בסיירת.

לעלון הבא, כך אני מקווה, נראיין את ערגה ונרחיב קצת בנושא.

תודה לוולטר ולערגה על המידע.
יהודית מסד

סדר ט"ו בשבט שמיר 2022

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושביתה הארץ שבת ליהנה: שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר פריך ואספת את תבואתה: ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהנה שדך לא תזרע ופריך לא תזמר: (ויקרא כה 2-4)

שמיטה משמעה לשמוט הכל ולהשתחרר. הזדמנות להניח בצד את מרוץ החיים, להירגע ולהתבונן פנימה. בפתחה של שנת השמיטה אנו מציעים לקיים את השמיטה לא רק במישור החקלאי, אלא גם בתחומים אחרים...

האדם והאדמה – עוצרים אחת לשבע, ויוצרים פסק זמן קוסמי. השמיטה מזמינה את כולנו לעצור לרגע מן המרוץ, להיזכר בדברים שחשובים לנו באמת, לפתוח את השדה ואת הלב ולהתחבר לטבע ולעצמנו.

סדר ט"ו בשבט, בו אנו זוכים ואוכלים מפירות הארץ, הוא הזמן לשבוע ולראות בטובה של הארץ. לרגל שנת השמיטה בחרנו להקדיש כל כוס, לרעיון סביבתי הנלמד משנת השבע. נצא למסע משותף של עצירה והתבוננות ביופייה של הארץ, מסע של הכרת הטוב אל מול כל השפע הזה, מסע של מחויבות עמוקה לשמירה על הקיים לצד קריאה להתחדשות מתמדת. נצא ביחד למסע אל ארץ השמיטה.

אדם לאדם עץ / שמוליק סוכה

גם בלילות קודרי חזות
יחייך אל העלים.

ביער אנוש

ענפי פנים וענפי מצה ירוקים

מוליכים עלעלים לבית ספר כחול,

ללמד לא לרעוד בגבהים.

אדם לאדם עץ.

סבא שמוליק - חוגג יום הולדת בטו
בשבט וכותב על עצים ויערות מהם
הוא שואב כוחות להתמודד עם
ילדותו המורכבת...

מוזגים כוס ראשונה: יין לבן - עצירה והתבוננות - שנת השמיטה מזמינה אותנו לעצור לרגע את המרוץ ולהתבונן. להתבונן בארצנו, על נופיה ונפלאותיה. להתבונן בעצמנו ובמקום שאנו ממלאים בעולם. להתבונן באופן שבו עיצבו אותנו נופי ילדותנו והפכו אותנו למי שאנחנו כיום. לבחון האם אנו מתייחסים אל אותם הנופים כאל מובן מאליו או לוקחים עליהם אחריות, בשביל ילדינו.

נרים כוס למען כוס של מחויבות לשמירה על הסביבה למעננו ולמען הדורות הבאים.

שותים: לחיים! לחיים!

חידה - לאילו עצים נמשלו אשתו ובניו של האדם?

חידה - הוא - בו השתיל נוהג לשבת, קפד ראשו והוא נבט.

לאה גולדברג

אני הניצן,
ואני הפרי,
אני עתידי ואני עברי,
אני הגזע הערירי,
ואתה - זמני ושירי.

טוב לו לאדם המתבונן באילנות חייו, להכיר את שורשיו, את מקורות צמיחתו ואת יסודות אחיזתו בארצו מולדתו.

אכילת פירות טו' בשבט הינה כנגד שלוש מדרגות המתגלמות בעולם בו אנו חיים :

מדרגת עולם העשייה.

מדרגת עולם היצירה.

מדרגת עולם הבריאה.

כל מדרגה גבוהה וטהורה יותר מזו הקודמת לה. ולכל מדרגה הפירות המאפיינים שלה.

פירות עולם העשייה : רימונים, ערמונים, תפוזים, אגוזים, ושקדים.
תוכנם נאכל, קליפותיהם נזרקות. פירות אלה דורשים הגנה מרובה, הגנה חיצונית.

הנכם מוזמנים להתכבד מפירות עולם העשייה.

כעץ השדה

אילן שהשיר את עליו
מתכנס בקליפת שתיקתו.
הזמיר היפה נאלם
בענפי הגרון.

עיתים יצא מעצמו
כמו יער מתוך הערפל.
מחטי אור מבשילות בעיניו,
אצטרובלים מצטחקים
בחום ובירוק.

שמוליק סוכה

מבין ענניו קמה רוח
ומכה במפרשי הפנים
סירותיו מהירות המבט
משקעות בחול מצחו.

אם כך, עלינו ללמוד להסתפק במועט ולהאמין שכל מה שיש לנו מספיק לנו ויגיע לנו בשפע ובברכה. כמו בשדה, כך גם בנפש, בשנת השמיטה אנו נדרשים לשמוט את כל אותם דברים שמונעים את החיבור עם שורשנו, לוותר על תאוות ישנות, לשמוט את כל מה שמרחיק אותנו מהתכלית. **ולהרפות.**

מזגים כוס שנייה – כוס שרובה יין לבן ומעוטה יין אדום- הכרת הטוב - שנת השמיטה מזמינה אותנו לחזור לתמימות, לתחושת הפליאה והכרת הטוב אל מול המציאות. **נשתה כוס שנייה לחיי תחושת הפליאה וההודיה על העולם היפה והמגוון שבו אנו חיים.** נרים כוס של שמחה ושל תודה - על ארצנו הנהדרת, על הריה ועמקיה; על מגוון האילנות, הצומח והחי המביאים ברכה ואיזון לעולם. **שותים: לחיים! לחיים!**

נברך על הפרי

שהוא מימושם של חלומות ישנים, פרי תקוותיהם של נוף וגזע ושורשים.
שהוא הדבש הניגר של חליפות השנים והחיבור המתוק שבין עצים לאנשים.
ברוך הפרי, המקפל בתוכו ראשיתה של תפילת הדורות לחיים.
ברוך הנוצר בחובו את ניגוני הלב לימים הבאים.

חידה: הוא – שיער כבשים, היא – בקצה העץ.

הוא – אותו נשאו המרגלים, היא – פרי הדר.

הוא – מארבעת המינים, היא – מלכה.

הוא – עונו באכילת תפוח, היא – בה ישכב בבוא יומו לנוח.

לשמוט שדות של מחשבה והרגלים ולפתוח אותם אל היכרות חדשה עם עצמנו, עם חיינו ועם המרחב שבו אנחנו חיים והאנשים המרכיבים אותו. זאת על מנת שתהיה שנת שמיטה משמעותית, שניכנס אליה ונצא ממנה אחרים, שנשמוט, שנשתנה ונתחדש לעצמנו ולעולם. להרפות מהפעילות השוטפת ולמלא אותה בתוכן של פעילות ייחודית – הן ברמה האישית והן ברמה הקהילתית. שכן, לא רק האדמה מתאוששת ושומרת על פוריותה אלא יחד אתה, גם האדם זוכה להתחדשות.

האדם, כדאי שיזמן לחייו תקופות יזומות של "שמיטה", על מנת לאפשר לו לבחון את מגוון העשיות בחייו ולבחור לחדש ולהצמיח חיים מלאי משמעות.

מוזגים כוס שלישית – כוס יין שכולו אדום – התחדשות - שנת השמיטה היא שנה של התחדשות : התחדשות של הטבע, התחדשות אישית והתחדשות קהילתית. שנה שניתן לנצלה לרענון השגרה, שנה המעניקה מרחב ליצירתיות והזדמנות לחדשנות. לחיי כוחות היצירה והעשייה שלנו הן כפרטים והן כקהילה מגובשת, מתפתחת ומתחדשת. **שותים** : לחיים! לחיים!

פירות עולם היצירה: פירות עולם היצירה דורשים יכולת ליצירה ממשית, שהרי עולם היצירה חייב לייצר חיים חדשים. וכסמל נאכל פירות להם גרעיני זרע. **זיתים**, תמרים, אפרסקים, אפרסמונים, מישמש ותפוחים. עיקרן נאכל וזרעם יוצר חיים חדשים. **הינכם מוזמנים להתכבד מפירות עולם היצירה**. **זית** - הזית מוזכר לראשונה בסיפור המבול, כאשר היונה חוזרת ובפיה עלה של זית : **"ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה-זית טרף בפיה וידע נוח כי-קלו המים מעל הארץ"** (בראשית ח', י"א).

ובתקופת הקורונה ראינו כי כל העולם יכול להתאחד מול ענף עץ הזית נהפך לסמל השלום, התפרצות הנגיף – על אחת כמה וכמה יכול הוא להתאחד סביב ערך חשוב עוד יותר – **ש ל ו ם** !

האזדרכת הקטנה
מתערטלת כל יום
קצת יותר.
כמו נערה שהגיעה לפרקה
שורשיה מציקים לה.
בלילה היא נעורה
לקול הרוח המטיל בין עירום ענפיה.
כף יד מחליקה על הגזע
רוקמת חלום ירוק
בשנתה.

שמוליק סוכה

פירות עולם

הבריאה: מסמלים לנו עולם שאינו נפסד ואינו מתכלה. שאין בו דבר מתבזבז. פירות אלו נאכלים בשלמותם. תאנים, תותים, חבושים, אגסים, חרובים וענבים. **הינכם מוזמנים להתכבד מפירות אלה**.

תאנה

פעם אחת בא אורח לארץ ישראל, נכנס לביתו של איכר ונתקבל בסבר פנים יפות. אמר האיכר לבנו : "עלה, בני, לעלייה והבא לנו תאנים יפות מהחבית". עלה הבן לעלייה, הכניס ידו לחבית והנה יש בה דבש. ירד אל אביו ואמר לו : "אבא, החבית מלאה בדבש ואין בה תאנים". אמר לו אביו : "הכנס ידך לתוך החבית ותמצא את התאנים". עלה הבן לעלייה, הכניס את ידו לתוך החבית – ומצא את התאנים בתוך הדבש שעלה מהן. אכלו מהתאנים ושמחו בהן. יצא האורח וראה עיזים אוכלות תאנים. היה הדבש מטפטף מן התאנים וחלב מטפטף מעטיני העיזים. עמד האורח ואמר : "ארץ חמדה היא ארץ ישראל – ממש ארץ זבת חלב ודבש!"

בשונה משאר העצים, פירות התאנה אינם מבשילים יחד, אלא על אותו עץ כל פרי ופרי מבשיל במועד משלו – ממש כמו בני אדם, כל אחד יחיד ומיוחד הפועל בקצב המתאים לו.

חידה - מי אני? שמשנו חומרי בניין למשכן במדבר.

מי אני? מתחתינו יישבו בעת שלום.

חג שמירת הטבע ואיכות הסביבה

השמיטה גם מציעה ביקורת על חיינו, המבוססים על ייצור וצריכה ללא הפסקה, ומזמינה אותנו לקיים דיון ולעודד פעולה על נושאים הנוגעים בעולמנו היום כגון: פוריות הקרקע וחקלאות שמשמרת ומשקמת את הסביבה, מיתון פערים ואי שוויון כלכלי, איזון עבודה-מנוחה-אורחות חיים, מסחר, צרכנות, תזונה, תחבורה ועוד...

התעצמות השליטה האנושית בעולם הגבירה את ההרס המסיבי שאנו גורמים לו: פליטת גזי חממה, התחממות כדור הארץ, זיהומי אוויר, מים וקרקע, הצטברות פסולת רעילה, דלדול משאבים, הכחדת צמחייה והשמדת זנים של בעלי חיים. הייצור והצריכה המוגברים מהווים בעיה אקולוגית ממדרגה ראשונה. אם בעבר מוצרי הצריכה היו במחסור ואילו הטבע הגולמי היה בשפע, הרי שכיום אנו חיים בעידן של עודף עצום במוצרי צריכה, בעוד שהטבע הולך ונחסר.

ימי הקורונה היו ימים של השבתת הפעילות האנושית, מעין זו של שנת השמיטה, אך בהיקף כולל ונרחב הרבה יותר, כאשר הפעילות בתעשייה, בתעופה, בשימוש בכלי תחבורה ועוד צומצמה באופן ניכר.

תצלומי לוויין, תחנות מעקב וצפייה בהתנהגות בעלי חיים הראו בבהירות כיצד שמיטת האחיזה של המין האנושי בעולם אכן מיטיבה עם העולם שאנו חיים בו. הקורונה, כמו השמיטה, הנחתה אותנו לשמוט מעט מהרכושות ומהאחיזה בענייני החומר. במהלך הסגרם אנשים התכנסו יותר אל חיק המשפחה, ומצאו עצמם עוסקים בעשייה שונה מהשגרה אליה היו רגילים כל כך.

תקופת הקורונה הביאה את החברה לחשוב על סולידריות וערבות הדדית. בתקווה שנמצא גם את הטעם החיובי מתקופה זו, ונפעל לבריאה חדשה ולעשיית טוב במישור האישי, החברתי, הקהילתי גם יחד.

שנת השמיטה מורה לנו לשמור על עולמנו תוך ריסון, תכנון בר-קיימא וזהירות רבה.

טובת האדמה, וכך גם טובת העולם כולו, היא שהאדם ישמוט מעט את האחיזה ההדוקה שלו בטבע, ייתן לו קצת מנוחה וישתמש בו במשורה, תוך שמירה על הקיים, הימנעות מבזבוז, והערכת הבריאה כמתת-אל שאם נקלקל אותה, אין מי שיתקנה אחריו.

מוזגים כוס רביעית: רובה יין אדום ומעוטה יין לבן - אחריות. שנת השמיטה קוראת לנו לקחת אחריות. אחריות על האדמה שלה אנו מניחים לשנה של מנוחה ושיקום; אחריות זה על זה, על עצמנו, על קהילתנו; אחריות לחינוך ילדינו, לחיים של חיבור ונתינה לטבע ולזולת.

נרים כוס לחיים! לחיים!

טו בשבט הוא חגה של ארץ ישראל, והתנועה הציונית המבקשת להכות שורשים בארץ, על ידי נטיעות בכל מקום אפשרי. בשל היות השנה שנת שמיטה, אנחנו מגלים כי אפשר וצריך לאהוב את הארץ גם בלי נטיעה. מתוך התבוננות ביופייה ועומקיה השונים, אנו נושאים תפילה שנוכה לדבוק בה ובערכיה ושנוכה להמשיך ולטעת בה בשנים שיבואו.

שתתחדש עלינו שנת אילן טובה ושופעת ברכה עד בלי די.

חסל סדר ט"ו בשבט – שנשכיל לשמור על הקיים

שנה חדשה נכנסה, ואנחנו ממשיכים במרץ בעשייה תרבותית. בחודשים האחרונים התקיימו פעילויות רבות ועמוסות כל טוב, כמו למשל:

מלך הפויקה

בשבת של סוף נובמבר נפגשנו לחגיגת מלך הפויקה המסורתית, והיה באמת משמח מאד! השנה התחרו 14 קבוצות (!) והגיעו המונים מחברי הקהילה ליהנות ממץ תפוזים טרי מתפוזי שמיר, מפיתות בטאבון, מתבשילי פויקה מובחרים ומאווירה מצוינת.

חנוכה

מיד אחרי אירוע הפויקה התחלנו בחגיגות החנוכה. בנר ראשון נפגשנו להצגת ילדים בשם "מרק כפתורים" והדלקנו ביחד נר. יפה בן זאב בירכה ועדית ברן הובילה אותנו בשיר לחנוכה. בנר השלישי הכנו למפיונים בלובי חדר האוכל, בהובלת הסטודנטים מכפר "שחר", ובנר החמישי שימחו אותנו נערי שנת המצווה במרקם שהכינו ובחידון קהוט משובח.

בנר השישי נפגשנו באולם הספורט לחוג יום הולדת 77 לשמיר, עם להקת הבית וזמרים מכל הקהילה, עם ריקוד האורות המסורתי של אביגיל, עם ריקוד היפ-הופ של ילדי מנגו בהובלת שקד ינאי, אורן שפיגלר ומיכל שלמה, ועם ריקוד החברות המסורתי בהובלת שרי שטראוס. היה חג קהילתי לתפארת: ניסיתי למנות כמה אנשים השתתפו בארגון ובביצועו, והגעתי ליותר משלושים! זה המקום להודות לכולם – לזמרים, לנגנים, לרוקדות ולרוקדים, לאלה שבירכו והדליקו נר, לאלה שקישטו, עיצבו, חתכו וצבעו, לאלה שעזרו להקים ולחסל, לאלה שצילמו ושלחו ותיעדו את החג המרגש הזה, לנערים שכבת ח' שהכינו את הפרסום המקסים, וכמובן לצוות הלוגיסטי המדהים שלנו – בני שכבות יי-ב שבזכותם החגים והאירועים שלנו מרגישים ונראים ברמה גבוהה כזו.

ביום שבת, נר שביעי, הפקנו בשיתוף עם אגפי החינוך את מנחת חנוכה של חברת הילדים – אחד האירועים הזכורים לי במיוחד משנה זו. נעים וטוב לעבוד בצוות עם אנשי שמיר ועם המערכת החינוכית שלנו, והמנחה היא עוד הוכחה ליצירתיות ולכישרון של ילדי ונערי שמיר.

בחופש חנוכה ניצלנו את ההזדמנות והעברנו את נערי הצוות הלוגיסטי קורס הגברה עם נעם כשרי (האחד והיחיד). היה קורס מצוין, ואפילו אני הופתעתי כמה מהר הם מבינים את העסק.

ועדת תרבות קמה מחדש!

ועדת התרבות והספורט קמה מחדש אחרי כמעט שנתיים שלא פעלה. בוועדה חברים שישה נציגי ציבור שהתרבות קרובה לליבם, והם התגייסו לעמוד לצד האגף וללוות אותנו בקבלת ההחלטות המהותיות והחשובות העומדות לפתחנו. אלה שמותיהם – טובית קמחי, שרונה לוין, נעמה אבני-בייפוס, דודו טריגר, לילך בלחסן ונטע ברק, וזה המקום להודות להם מאד.

הוועדה אחראית על אגף התרבות והספורט על ענפיו וסעיפיו השונים. בימים אלה אנחנו מבססים את היסודות החשובים לעבודתה, והיא כבר דנה בנושאים הראשונים שבאחריותה.

צוות ספורט

לצד ועדת התרבות והספורט קיים ופועל צוות ספורט ובו נציגי ציבור, בעלי עניין וידע בתחום הספורט. בצוות חברים שני לוי, גבע אהרון, אורי ארזי, מיכל קמחי ודורון לוין. נפרדנו השנה מניצן רותם וממייקי מזי"א, בתקווה שזו רק פרידה זמנית.

המשחקיה הקהילתית

לפני כחודשיים תפסו אותי מורן מוצ'ניק-גדרי ושירלי מרקמן "על המדרכות", וסיפרו על רצון להקים משחקיה לקטנטנים לימות החורף, בהובלת ההורים. שמחתי מאוד על הפנייה ועל הרצון, ואחרי כמה חילופי מחשבות ופתיחת קבוצת וואטסאפ – פתחנו פיילוט למשחקיה.

עד כה היא נפתחה פעמיים במועדון לחבר, לפגישות שאליהן הגיעו כ-15 משפחות בכל פעם. הייתה אווירה מעולה, והורים נוספים כבר התנדבו לקחת אחריות על ההפעלה. אני שמחה מאד שהצלחנו להוציא לפועל רעיון שמתגלגל כבר כמה שנים, וששירלי ומוֹרן הרימו את הכפפה. אני בטוחה גם שכל עוד ההורים ימשיכו לקחת אחריות על המשחקיה היא תפרח ותשתבח.

סילבסטר 2021

השנה החלטנו לפלפל את העניינים ולארח במסיבה שלנו את קיבוץ דן. ההכנות עם החבורה המובילה מדן היו מפרות מאד. ברגע האחרון החלטנו אמנם לבטל את ההתכנסות בגלל עליית התחלואה בקהילה, אבל מסיבה עם דן עוד תהיה – ותהיה משובחת!

עד כאן מתרבות חיינו .

צילום: גדעון ורדי

הידעת? לבי שרוצה לדעת יותר ... מתי בר-אלון

כמה עובדות על צעצועים ומזון

- דבש הוא המזון היחיד שאינו יכול להתקלקל. דבש שנמצא בקברים של הפרעונים המצרים נוסה על ידי ארכיאולוגים ונמצא אכיל.
- אם יש משקה מתוק שנמצא ברמה אחת מעל כולם, הרוב יעידו שזה משקה הקולה. כיום אנחנו שותים את המשקה הזה להנאה, אך בעבר נהגו לראות אותו באור אחר לגמרי; את הקולה המציאו כתרופה שמטרתה למנוע כאבי ראש, חרדה ואף תסמיני התמכרות למורפיום, ולאורך הזמן נמצאו לה עוד שלל שימושים יעילים, כמו למשל ניקוי אסלות והסרת כמתי שמן.
- הצעצוע הזה אמנם הפך ללהיט שמורים דורשים לסלקו מבתי הספר, אך למעשה התפקיד המקורי שלו היה כזה שאמור לסייע לתלמידים להתרכז וללמוד בקלות רבה יותר. הספינר הומצא במטרה להיות צעצוע שמפיג מתחים ומסייע לשמור על הריכוז עבור אנשים שסובלים מהפרעות קשב וריכוז.
- אם כבר בצעצועים לילדים עסקינן, הידעתם שהפלסטלינה הומצאה בכלל כחומר לניקוי טפטים לקיר? בתחילה אפילו שמה היה אחר והיא נקראה "קוטול", אך למרבה הצער היא לא זכתה להצלחה. עם זאת, באותה תקופה התגלה ליצרן של הקוטול שבגני ילדים משתמשים בו כדי לייצר קישוטים לחג המולד, וכך התחילו לשווק אותו בצבעים נוספים וכצעצוע בשם "בצק-משחק".

פִּינֵת הַטֶּבַע של עִירִית שְׁנִי

עבודתנו ההבטחה המחודשת שבשיר הנוטעים
בברגיאית:

בְּגִלְגִּיל, כָּאֵן בְּבִיתֵנוּ
חֵג הַיּוֹם, וְרֵב הַגִּיל
הֵן יִצְאֵנוּ אֶל שְׂדוֹתֵינוּ
וּבְיָדֵי כָל אֶחָד שְׂתִיל

עֲזוּבָה רַבָּה סְבִיבֵנוּ
מוֹל עֵינֵינוּ אֲבָנִים
אֵין דָּבָר, עַד רְצוֹנֵנוּ
שְׂדוֹת נִפְרָה, נִטֵּעַ עֲצִים

לְגוֹלָן אֲנוּ מְשֻׁמֶרֶת,
מְדֻרָּגִי בְּשָׁן, דָּעוּ:
אֵילָנוֹת רַחְבֵּי צִמְרָת,
מְעֻרְמִיכֵם יָכְסוּ.

מילים יוסף צוקרמן/לחן מיקו בר-נור

אקליפטוס המקור משפחת ההדסיים *Eucalyptus camaldulensis*

הוא עץ ירוק-עד שמוצאו מאוסטרליה, שם הוא יוצר נוף של יערות רחבי ידיים. הוא גדל במהירות ויכול להתנשא לגובה של 35 מ' ואף יותר. גזעו מתעבה עם השנים, ואם אינו נכרת, מגיע קוטרו לממדים מרשימים. צבע קליפת העץ חום בהיר.

הקליפה מתקלפת בקטעים הניתקים מהגזע, מתעגלים ונושרים, מתחתיה נחשפת קליפה חלקה בהירה, שגם היא תתקלף בעתיד עם התעבות הגזע והענפים.

העלים מוארכים ומסתעפים בחוד, גלדניים, מעט בלתי סימטריים. צבעם ירוק בהיר. כאשר ממוללים את העלים הם מדיפים ריח מיוחד, שמקורו בשמן האתרי שבהם.

אקליפטוס המקור פורח כמעט כל השנה, לשמחת לבם של דבורים ומגדלי-דבורים. פקעי הפריחה מכוסים במצנפת ירוקה. במרכז בליטה דמויית מקור, היא שנתנה למין את שמו.

העץ הובא לארץ בסוף המאה ה-19, ושימש במיוחד לנטיעה בשטחים מוצפים, בגלל שם של "מייבש הביצות" שיצא לו. אכן הוא עמיד בתנאי הצפה ממושכת, ומצד שני, בבוא הקיץ ועם ירידת מפלס המים, מתאוששת מערכת השורשים במהירות, והעץ קולט מים גם מעומק הקרקע. אולם הוא

הנה כבר מתחילה שנת 2022 והחורף כבר כאן.
זכינו במערכת גשם רצופה מ-15 – 25 לדצמבר.
במערכת הזו ירדו 93.5 מ"מ (במודד שלי).

בינתיים גיליתי שט"ו בשבט מתקרב והשקעתי קצת מחשבה נוסטלגית בעניין הנטיעות.

כולכם בטח מכירים את עצי האקליפטוס האדירים שצומחים לאורך הוואדי, מהמפל ועד אחרי גדר המערכת, מול משק הילדים. האקליפטוסים האלה נשתלו בט"ו-בשבט הראשון שנערך בשמיר ברגיאית.

אני מביאה קטעים מתוך דברים שנכתבו לעיתון, בימים ההם בידי דודיק ז"ל ב 27.1.45. (תודה לארכיון):

"אנו מתכוננים לנטיעות ט"ו בשבט. השגנו בתחנת הנסיונות בעכו 500 שתילים של ברושים ו-300 שתילים של אקליפטוסים. בתכניתנו להתחיל את השתילה בט"ו בשבט. התחלנו בפתיחת הבורות. הברושים ישמשו שוברי רוח למטע בצד הדרום מערבי של המחנה, האקליפטוסים בצפון על שפת ואדי רחום....

לאחר עשרת ימי גשם ובז, באותו יום שטוף שמש ואור, בין לובן החרמון הנוצץ בשלגיו המרובים, לבין שחור הביצה וים החולה הנוצץ ממרחקים, יצאנו לשטחים שלנו ופתחנו בורות לנטיעה ראשונה בברגיאית תש"ה. עדיין לא הכל ברור ומוכן למטע, אך הזדרזנו בכך לא רק מתוך רצון לשתף את אדמת ברגיאית בחג האילנות, כי אם מתוך רצון להזדרז "לבנות ולנטוע", מתוך אותו רצון שעל פיו כבר התחלנו וכבר בצענו גם עבודות אחרות בנקודתנו.

בט"ו בשבט ניטע את השתילים הראשונים, או אז נחוש את תחושת הבראשית של התגשמות מאווינו: 'כי תחת סדריות וקיקיונים יניבו עצים פריים, ----(?)' הבר ייתנו ריחם פרחי גינותינו". אז תלווה את

פִּינֵת הַטֶּבַע של עיריית שני

חסכוני במים, משמע שאינו יעיל ביותר כמייבש ביצות.

בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל הרבו לנטוע שדרות רצופות של עצי אקליפטוס לאורך הכבישים. אומרים כי הדבר נעשה בהוראתו האישית של ראש הממשלה ושר הבטחון דוד בן-גוריון, כדי להקשות על האויב לגלות תנועה בכבישים בתצפיות, והשדרות נקראו בהיתול "שדרות בן-גוריון".

משמאל: אקליפטוס המקור ליד גדר הבריכה. למטה: על גדות הנחל מול האולם. שמאל למטה: צמרת האקליפטוס מול גלשני רוח? טרקטורני אויר?

ספירת מלאי - 2021 לקטה: יהודית מסד

שלום לכם,

בבכל שנה אני נערכת ל"ספירת מלאי" בסוף השנה. אני חוזרת ומעלעלת בכל עלוני 2021, כדי לראות במה התקדמנו? היכן אנחנו עדיין תקועים? ואילו נושאים חדשים עלו על סדר יומנו בשנת 2021.

סטאטוסים

זה אחד הנושאים שמלווה אותנו בנאמנות כבר כמה שנים... הוא עלה גם בספירת המלאי של דצמבר 2019 ואז נאמר כך: "הצוות האסטרטגי קיבל בתחילת 2018 מנדט להובלה של תהליך מסודר, שיעסוק בנושא וילווה על ידי נועה גופר מחברת מודוס.

באוקטובר 2019 דיווח עובד בן-זאב: "אפשר לראות כבר ניצנים ואף פירות בוסריים של התקדמות. בקרוב נתחיל בשיתוף הציבור בנושא, ובגיבוש הסכמות רחבות יותר."

אז אמנם זה לקח כמעט שנתיים, אבל **ממש בימים אלה מתחיל תהליך של שיתוף הציבור בהסכמות וההבנות שהושגו ואני אישית שמחה לקחת בו חלק.**

עובד: "ברור ומוסכם כי בסופו של התהליך יציעו נציגי חברי הקיבוץ מתווה לציבור חברי הקיבוץ, והוא יגיע להצבעה והכרעה בידי חברי הקיבוץ בהצבעה בקלפי".

וקרדיט לחברי הצוות: איל מירון, אריק סגל, דוד טריגר, נטליה יעקובי, ניצן רותם, ניר יהודאי, סיד בקר, עובד בן זאב, עופר מורון, קרן קופיעץ, רות אדר-רותם, שי שפיגלר, שקמה פלדמן.

הייתכן שלפני סוף שנת 2022 נגיע סוף סוף לפתרונות? אני דווקא אופטימית.

המצב הכללי והכלכלי

שי שפיגלר (דצמבר 2020) - "כמעט שנה לתוך ימי הקורונה ניתן לומר שבכל הקשור למגרש העסקי הכלכלי שלנו בשמיר, כף המאזנים נוטה לצד החיובי ואנו יכולים להביט במידה של אופטימיות כלפי העתיד הנראה לעין". ועוד נאמר אז בהקשר לתהליכי הצמצום וההתייעלות: "ככל שהדבר תלוי בי, מהלכים אלו היו במקום ובראייה לאחור נכון היה לנהוג כך שוב במידת הצורך. תוצאות מהלכים אלו יצרו חיסכון משמעותי בתקציב הקהילה דבר המאפשר העברת יתרה חיובית לשנת 2021 ובניית תקציב קהילה מאוזן לשנה הבאה".

ובאפריל 2021 כבר קצת יכולנו לנשום לרווחה כאשר הסתבר כי שלא"ג סיימה את שנת 2020 כשנת שיא מאז היווסדה.

ועוד מדווח שי שפיגלר באפריל: "שמיר אופטיקה ממשיכה לקצור את פירות המיקוד האסטרטגי שלה המעמיד במרכז את ערכי המותג הטכנולוגי של עדשות שמיר בצמוד לשרות, איכות וזמינות וזוכה לנאמנות גבוהה מצד חנויות האופטיקה הפרטיות ברחבי העולם.

בחברת SPO קלטו את אמיר דיכטר כמנכ"ל החברה, בעוד ניב אדוט התמנה ליד ימינו ולמנהל מח. הפיתוח. אהוד נצר (ספט' 2021): "אחד התהליכים היפים שאנו מקדמים בחברה הוא פיתוח דור העתיד, ע"י העברת ידע בין מומחים בכירים בתעשייה לדור מהנדסים צעיר."

קורונה וחיסונים

דו"ח יו"ר (מרס 2021): "בתקופה האחרונה זכינו לראות כי בקרב חברי הקהילה יש דעות שונות בכל הקשור להתחסנות כנגד הקורונה, לגבי יעילות החיסון, ומה הם הצעדים שעלינו לעשות בכיוון זה." הנושא היה חם אז ועודנו חם, כאשר נוסף לו הפן של חיסוני ילדים שאז לא היו זמינים והיום כבר כן.

חבל שלא הצלחנו להשליך מאחורינו לא את הקורונה ולא את המחלוקת בעניין החיסונים.

דעתי הפרטית? מי שלא מחוסן – לא אמנע ממנו להשתתף באירועים ציבוריים, אבל במקומות סגורים צריך לדרוש ממנה. בדיקה שלילית בתוקף. וגם על זה הייתי מוכנה לעצום עין כשהגל בשפל ובלבד שהוא/היא יכבדו גם אותי ויעטו מסיכה בקרבת אנשים נוספים. ויפה יעשו אם גם יתפשו קצת מרחק. זה המינימום ההכרחי של "ואהבת לרעך כמוך".

יש מוסך בשמיר

לפני שנה היינו כולנו במצב של חוסר וודאות לגבי המשך תפעולו של המוסך בשמיר. המשבר חלף ונמצא מי ששוכר את המוסך ומתפעל אותו. יש מוסך בשמיר! וחלק מהחברים שכבר נעזרו בשירותיו – מרוצים.

מרפאת שיניים

חוזרת אט אט לפעילות לאחר השבתה של כחצי שנה, למעט עזרה ראשונה. עדיין מחפשים צוות תפעול. נקווה לטוב.

צילום: מיכל פרטיג

תחבורה ציבורית חכמה

בפברואר 2022 כתבתי לראשונה ועם הרבה תקווה על חבורת צעירים מהאזור ושם "זזים קדימה", שמנסים לקדם תחבורה חכמה בגליל העליון.

אני חושבת שנדרשת כאן לא רק יוזמה ברוכה והתלהבות נעורים אלא גם הרבה תמיכה וגב חזק מצד המועצה שלנו. על פני השטח – אני עדיין לא רואה כיצד זזים קדימה. כתבתי לממונה על הנושא במועצה, אסף לנגלבלך, וזוהי תשובתו: "לצערי עם החלפת בעלי התפקידים הנושא עדיין מצוין בפילוט במספר נקודות ולא הרחיבו את הנושא למקומות נוספים".

סיב אופטי לכל בית

הפרויקט, שהחל בשנת 2020, הגיע אל סיומו המוצלח. במסגרת שדרוג תשתיות התקשורת ולאחר כמה חודשי עבודה מאומצת כמעט מסביב לשעון – כל בתי שמיר חוברו לסיב האופטי.

עבודת צוות

עובד ב.ז. (אוגוסט 2021): את קידום נושא הצעירים בשמיר התחלנו (שקמה, שי ואנוכי) להוביל כמה חודשים לאחר כניסתנו לתפקידים לפני 4 שנים. "בהמשך הובלנו להסדר צעירים חדש, שבמרכזו מינוי רכז צעירים – נמרוד רונן, שנכנס לתפקיד לפני מספר חודשים, והחל בעבודה חשובה זו."

נושא הצעירים אכן מלווה את העלון כבר שנים אחדות ויפה שהוא סוף סוף בא על פתרונו (לפחות לנקודת זמן זו).

הצוות לבחינת אורחות החיים שהחל בעבודתו לפני למעלה משנתיים, ממשיך בעבודתו ומתמקד בנושאים: מתווה חלף הורשה, המיסוי הפנימי

עגורים, חקלאות, תיירות ושפעת

בימים אלה לפני שנה, נשמעו בשדות העמק רעמי תותחים, צופרים ואזעקות. העגורים פשטו על השדות והוויכוח בין החקלאים לבין אנשי איכות הסביבה וקק"ל על הדרך להתמודד איתם – היה אז בעיצומו.

זמיר (דצמבר 2020): **"האכלת כל עשרת אלפים העגורים שנשארים בעמק בחורף, עולה כמיליון וחצי ש"ח"** ועוד: "אם אכן יישארו פה מעט עגורים ונצליח לגייס תקציב מתאים, נוכל לחזור לממשק של האכלת העגורים".

ומה השנה? האכלת העגורים החלה ב 1.12 כאשר להערכת הסופרים שוהים באגמון כ 36 אלף פרטים רעשניים ורעבים. אבל השנה, בנוסף לשפעת שלנו, בני האדם, הופיעה **שפעת העופות** ומס. שבועות לאחר מכן – כבר החלו לספור בשטח גופות של עגורים. הוירוס H5N1 עלול (אם כי בסיכון נמוך ובמגע קרוב עם העוף הנגוע) לפגוע גם בבני אדם. לכן **נכון לרגע כתיבת שורות אלה וליתר ביטחון – האגמון נסגר למבקרים כולל מרכז המבקרים.**

צילום: עפרה הדר

ועם כל הצער על העגורים, ליבי יוצא אל מגדלי העופות במושבים שעל הרכס ממול, ומחזיקה אצבעות שהצרה לא תנחת גם אצלנו.

יצא השפן מהסלע?

פרויקט פינוי המסלעות הושלם. חלק ניכר מהנוף שלנו השתנה, וחבל. אבל...

כל מי שחשש לשלומן קהילות השפנים בתוך שמיר התבדה. נראה שבתום שנה אפשר לסכם ולומר שאמנם היו כמה משפחות שהיגרו, מרצון או שלא מרצון, אבל חלקן נלחמו על זכויותיהם להישאר על הקרקע, והם עדיין "נובחים" על השיירה העוברת...

צילום: נטע שפיגלר

בשמיר, היקף הערבות ההדדית בקיבוץ, ונושא בתי החברים.

והצוות לבחינת נושא בני התושבים מסכם ממש בימים אלה את עבודתו בסדרת מפגשים עם חברי הקיבוץ. הרחבתי על כך בסעיף "סטטוסים".

תב"ע

זמיר כרמי (נוב' 2021): "בהמשך להחלטת המזכירות הרחבה מלפני כחצי שנה, ומתוך הבנה שצריך לפעול היום על מנת להבטיח לקיבוץ שמיר עתודות שטח למגורים וצמיחה ל-15-20 שנים הבאות, יצאנו לתהליך של הכנת תב"ע (תכנית בינוי עיר) חדשה למגורים בשמיר, במימון משרד השיכון ובליווי המועצה האזורית".

"מנהל התכנון קבע קווים מנחים חדשים לבנייה קיבוצית ועלינו לפעול בהתאם. המשמעות העיקרית היא שלא יינתן יותר אישור לבנייה של בנין בודד על חצי דונם אלא נדרש מיצוי של כ-3 מבנים לדונם בדגם של שכונה "קיבוצית".

ובאשר לאפשרות להתרחב מחוץ לשטחי הקיבוץ הנוכחיים אומר זמיר: "השטח היחיד שבא בחשבון לצורך כך הוא האזור ממזרח לשכונת הכרם (אזור ה'בור' שהוכשר בימים אלו לייעוד חקלאי)".

התהליך עדיין מתקיים.

חשמל מהשמש

ממש לפני חודשים אחדים הושלמה פריסה רחבה של פנלים סולריים על רבים ממבני הציבור בשמיר.

נועם סגל (נובמבר 2021): "הגגות שעליהם הוקמו השנה מערכות הם:

כל גגות המפטמה + שדרוג, הגדלה והזזת המערכת הקיימת משנת 2010 במפטמה (בתפוקה ובתמורה זהה לזו שאנו מקבלים משנת 2010).

על גג מקלט סביון והמרפאה (בתמורה של 52 אג' לקוט"ש ותשלום לפי תעריף).

על גג מחסן הבגדים ומשרד עורכי הדין (כנ"ל).

על גגות בנייני הרכבות (כנ"ל).

על החלק הפנוי של גג אופטיקה זכוכית (כנ"ל).

סה"כ כמות מותקנת: כ-800 קילוואט."

נבחרת הציבור החדשים

מברכת בשמי ובשם כל קהילת שמיר את **עובד בן זאב** שמחליף את שקמה כמנהל הקהילה

ואת **אייל מירון** שנבחר להוביל את המזכירות הרחבה בקדנציה הבאה.

מאחלת לשניהם הצלחה רבה.

זה הכל הפעם...

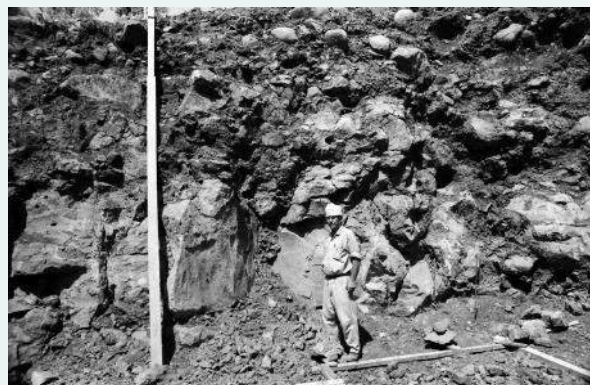
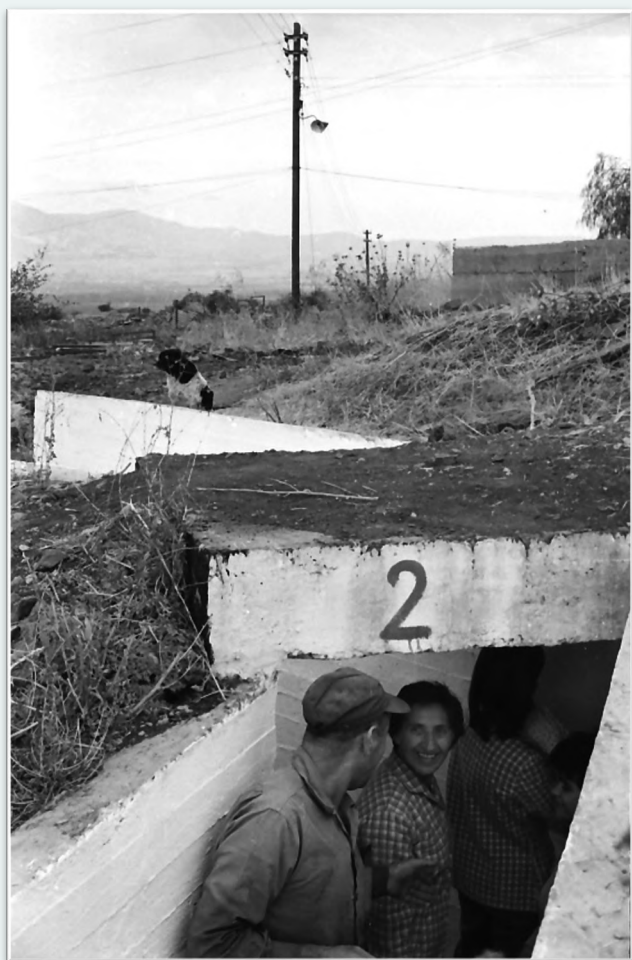
להתראות בשנה הבאה!

מארכיונו של אברהם אילת

מקלטים

בונים מקלטים...

מי יודע לנחש היכן המקלט הזה?

הגנו על חיות המחמד בחורף ד"ר גיל שביט

הוטרנר ד"ר גיל שביט מיסוד המעלה אומר:

"חתולים וכלבים, כמו יתר בעלי דם חם, חייבים לשמור על טמפרטורת גוף קבועה על מנת להתקיים. בחורף, כשקר וגשום, יורדת גם טמפרטורת הגוף של בעלי החיים.

גורים צעירים ובעלי חיים זקנים וחולים, רגישים יותר לקור. עוד בקבוצת הסיכון: כלבים הקשורים שעות רבות בחוץ, כלבים שאינם מוגנים מגשם, כלבים קטנים בעלי שיער קצר. (לכלבים קטנים, שטח פני העור גדול יחסית למשקלם, לכן גם אובדן החום והחשיפה לקור מוגברים).

(תקשורות פרסום / דוברות) / יחסי ציבור

כמו בני האדם, כשטמפרטורת הגוף יורדת מתחת ל- 36 מעלות, נכנסים למצב הנקרא היפותרמיה. הסימנים הקליניים הם: אדישות, רעידות בגוף, חוסר רצון לאכול ולשתות.

הסכנות במצב זה באיברים פריפריאליים כמו אוזניים, זנב, כפות הרגליים, המקבלים פחות דם לזמן ממושך - איברים אלה עלולים לסבול מנמק ואף לנשור. בנוסף, יש ירידה חדה בחילוף החומרים, ירידה בפעילות הלב, ירידה באספקת דם (וחמצן) לאיברים חיוניים ובמקרים קיצוניים קריסת מערכות ומוות."

עוד מציין ד"ר שביט כי בשמירה על בריאות חיות המחמד בחורף, יש להתייחס **לכמות המזון**. מאחר וצריכת האנרגיה של הכלב עולה (עליה באנרגיה הדרושה לחימום הגוף), לכן גם צריכת המזון עולה וכן- לא לשכוח לספק לבעלי החיים מים טריים גם בחורף.

מה ניתן לעשות על מנת להגן על חיות המחמד שלנו מפני הקור?

"**ככל שנרבה להשאיר אותם בבית החם והמוגן, כן ייטב!** גם להם מגיעה סביבה חמה ומגנה. לכלבים החיים מחוץ לבית, יש לדאוג למלונה אטומה למים המוגבהת מעט מעל לפני הקרקע. רצוי לרפד את מצעם עם מזרון, שמיכה (יבשים) וכד'. גם את הכלבים כדאי להכניס מהמלונה הביתה, בכדי להתחמם ולהתחזק.

כלבים שפרוותם נרטבה, יש לייבש במגבת. רצוי לא לספר כלבים החל מהסתיו ועד לאביב.

גם חתולים אוהבים למצוא מקלט מהקור, **חתולי רחוב מתחבאים לעיתים בתוך מנועי מכוניות אליהם הם חודרים מתחתית הרכב. כדאי לדפוק על מכסה המנוע לפני הכניסה למכונית והנעת המנוע**" מוסיף ד"ר שביט.

לגבי **כלובי ציפורים** - אומר ד"ר שביט כי יש להכניסם הביתה או למקום מוגן ומקורה. לגבי **אקווריומים וכלובי זוחלים** - לוודא תקינות מערכות החימום. על מגדלי **הסוסים** לוודא כי האורות מוגנות ויבשות ומומלץ לעטוף את הסוסים בשמיכות חימום.

"**הכניסו אותם הביתה, הקצו לכך מקום מיוחד, רפדו אותו, הכינו שם שמיכה ישנה חמה, יבשו את פרוות הכלבים והחתולים וודאו שהם מוגנים ובטוחים. גם להם מגיע" מסכם הוטרנר ד"ר שביט.**

שמירטוריוה – חידון 15

מאת: גדעון ורדי

(תשובות בצמוד ל"אמנות במטבח")

1. איזה משחק אינו מכונה בארצו "הקלאסי"?

- א. אייאקס-פיינורד
- ב. מארסיי-פ.ס.ז'
- ג. יובנטוס-אינטר
- ד. דורטמונד-באיירן

2. מי מהבאים אינו קנדי?

- א. ג'ים קארי
- ב. אלאניס מוריסט
- ג. לינדה אוונגליסטה
- ד. וינס קרט

3. באיזו מהירות עפים חלקיקי הרוק כאשר אדם מתעטש?

- א. 15 קמ"ש
- ב. 60 קמ"ש
- ג. 160 קמ"ש
- ד. 200 קמ"ש

4. איזו חברת גלידות לא הייתה קיימת בישראל?

- א. גלידה פצץ
- ב. ויטמן
- ג. טנא נוגה
- ד. סנוקרסט

5. באיזו מילה מתחיל שמם של מספר הישובים הרב ביותר בישראל?

- א. יד
- ב. כפר
- ג. בית
- ד. שדה

שלום, שמי עומר מיכאלי ואני רוצה להמליץ על הספר "שירת סרטני הנהר" מאת דליה אוונס.

הספר מספר את סיפורה של קאיה קלרק, ילדה יפהפייה, החיה בביצה בקרוליינה הצפונית לבדה ומכלכלת את עצמה.

היא סובלת מדעות קדומות של תושבי המקום הרואים בה בורה ומוזרה.

כשמתגלה גופתו של צ'ייס אנדרוז, הכוכב המקומי, במי הביצה החשד נופל מיד עליה.

הספר כתוב בצורה נפלאה, מביא את אופי המקום, תושביו ואורח חייהם ואת סיפור חייה יוצא הדופן של קאיה הלומדת לבד לקרוא, לצוד, לבשל ולגדל את עצמה.

מומלץ בחום לאוהבי הטבע, הנופים הפראיים וארצות הברית של אמריקה.

שלום, אני מירב רונן ואני מעוניינת להמליץ על סדרת ספרי "המפקח מגרה" של ז'ורז' סימנון הצרפתי.

סימנון פעל במאה שעברה וכתב עשרות רבות של ספרי המפקח מגרה, לצד רומנים ונובלות בנושאים אחרים.

היה לו כושר עבודה מדהים, והוא היה מסיים כתיבת ספר בתוך כשבוע.

למרות המהירות שבה כתב, כל הספרים בסדרת המפקח מגרה הם פשוט נפלאים – מעניינים, מורכבים, מותחים וכתובים נהדר.

לעברית תורגמו כמה עשרות מהם, כולם מצויים בספריית שמיר, ואני ממליצה על כל אחד ואחד מהם. הם לא ארוכים, נקראים בקלות, ומשאירים טעם חזק של עוד.

כתבו עליו במוספי הספרות. אני פגשתי בספר דרך דורי, הגבר של קרן, שסיפר לי על כך כמה מילים, בעת שישבנו יחד בקוקפיט, משייטים בנתיב הטרנס-סיבירי בדרך לסין.

ב'צירים של זמן' מספרת קרן בגוף ראשון, איך באמצע "החיים" שלה, החיים האמיתיים שלה, התהפכו עליה לגמרי - תמר, בתה הקטנה של קרן, אובחנה בגיל שנה וחצי במחלת הסרטן.

הסיפור מספר את המסע של קרן ודורי ושלושת לדיהם במשך שנה.

הסיפור הינו רצף, כרונולוגי פחות או יותר, של תיאורים, מחשבות, רגשות - חרטות, חרדות, ספקות, תקוות... חלקם נשלפו מהזיכרון וחלקם נשלפו מהיומנים שקרן כתבה אז בניו יורק כדי לשמור על שפיותה.

קרן כותבת בעיקר מהגוף - מהבטן הלפונה קשרים קשרים, או מהלב שכה רוצה וכה חושש. מדי פעם היא גם כותבת מהראש - הראש שמנסה ללא הצלחה לחבר חוטים של הגיון, אשליה של שליטה.

וזו הייתה החוויה העיקרית שלי בעת שקראתי- בלעתי הספר (ביומנים בין בלגיה לסין) - חוויה צפופה ואינטנסיבית של ורטיגו - של "אין יום ואין לילה ואין אתמול ואין מחר ואין למה ואין ככה - רק לחבק ולחבק ולחבק ולא לא לא לוותר". קרן לא כותבת פילוסופיה גבוהה, בהמלצה הזו יש יותר הגיגים מבספר כולו, אבל מתוך הקריאה, מתוך המגע הרצוף עם הכאוס, עולה בהירות שכה חסרה לנו בחיינו 'הרגילים' - רק אהבה. בריאות ואהבה.

תמרה היום בת שתים-עשרה, עם שיער ארוך.

אבקש מדורי עותק של הספר ואשים בספריית הקיבוץ.

גשם במראה עגולה
צילם: נטע שפיגלר

שלום, אני **טל שלומי** ואני ממליצה על הספר **"מנצחת" מאת ישי שריד**.

קראתי את הספר מספר חודשים לפני שעופרי שלנו התגייס לצבא, לצנחנים. בדילמה האם לקרוא ולראות ספרי וסרטי צבא ומלחמה לרב אני מחליטה לוותר מראש. למה להוסיף לדמיון המתפרע ממילא ולייצר עוד פחדים ומחשבות לא רצויות? ולמרות זאת החלטתי לנסות ולקרוא אותו.

תוך כדי כתיבת שורות אלה, עופרי צונח מהמטוס בפעם השנייה (אתמול היתה הראשונה) והערב יצנח בשלישית.

ההתמודדות כאמא לחייל קרבי חדשה לי ומאתגרת מאד. כך גם אצל גיבורת הספר, אביגיל, פסיכולוגית ששירתה שנים רבות בצבא ועוסקת בהכשרה נפשית של חיילים להתמודדות בשדה הקרב. בנה של אביגיל, שאולי, מתגייס לצנחנים והגיוס מביא עימו דילמות ושאלות קשות.

העיסוק בהכשרה הנפשית של הלוחמים למען הישגים טובים יותר נכנס לפתע אל ביתה הפרטי ואל הילד האישי שלה. מבצע המתחיל בדרום באותם ימים (בספר, ממש כמו לאחרונה במבצע "שומר החומות") מחדד ומעמיק את השאלות הנשאלות.

ישי שריד, יליד 1965, כותב בצורה מרתקת ומושכת. זהו ספרו השישי. הספר מחבר אל השאלות והמתחים אשר אנו כישראלים חווים יום ויום ואף ביתר שאת בהיותנו הורים לחיילים בצבא ההגנה לישראל.

הלואי שנדע רק ימים שקטים וטובים ושהסיפורים הללו יישארו רק בספרים.

שלום, **שמי ערן כץ** שליו ואני רוצה להמליץ על הספר **"צירים של זמן" מאת קרן שטטר**.

רוב הסיכויים שלא שמעתם על הספר. אני לא חושב שהוא נמצא על מדפי חנויות הספרים וכנראה שלא

קצת מפה וקצת משם

שילוב דורות ובעלי חיים

במשפחת שילוח יש מסורת. והמסורת, כך מסתבר, גם עוברת מדור לדור...

לאחר שפרש מהבקר, המשיך רענן לטפח את האורווה והסוסים. עדן הצטרפה, נטלה את המושכות תרתי משמע, והשתלבה בתחביב המשפחתי. לתחביב המשפחתי הצטרפו אנשים מקהילת שמיר, בגילאים שונים ולעיתים תמצאו שם מסבים ועד נכדים, הרוכבים יחדיו ונהנים מהסוסים, הטבע סביב והחברה.

בסוף דצמבר, זכו רענן ועדן במלגה מטעם קרן הרצפלד על הפרויקט הקהילתי של רכיבה המשלבת שלושה דורות. במלגה זכו שלושה פרויקטים ואחד מהם הוא זה שמובילים עדן ורענן. את הפרסים בסך 5000 ש"ח כל אחד העניק אגף חברה וקהילה יחד עם אגף צעירים של התנועה הקיבוצית.

כל הכבוד והמשיכו להצליח.

חוסן מהפריפריה לתל אביב

בתקופה האחרונה, בשותפות עם קולגה מבית הספר לבריאות הציבור באוניברסיטת תל אביב, יזמנו הקמת מרכז בין לאומי לחקר החוסן והמיטביות (wellbeing).

המטרה של המרכז לקדם שיתופי פעולה של חוקרים בכל העולם בנושאים אלה, על רקע משבר הקורונה ואיום שינויי האקלים ואסונות הטבע המתרחבים.

בשלב ראשון הצטרפו ליוזמה כ-20 חוקרים מ-15 מדינות (והתהליך נמשך).

על רקע זה קבלתי מינוי של **פרופסור מן המניין אורח בבית הספר לרפואה, באוניברסיטת תל אביב**. המינוי חייב החלטה בדרגים שונים כולל רקטור האוניברסיטה. נושא המרכז לחקר החוסן קרוב לליבי ואני עורך מחקרים ומפרסם בתחום זה שנים לא מעטות.

שאל קמחי

ואני (העורכת), מאחלת לשאל הצלחה מקרב לב בשמי ובשם הקהילה שלנו.

קצת מפה וקצת משם

לתקווה פרי
לעינת ויורם מיכאלי
ולבני המשפחה
תנחומים
על מותו של
יהודה פרי ז"ל

בהצלחה!
לטארה קדמון
ולאלה שמואל
לרגל גיוסן לצה"ל
שובו הביתה בשלום

למיכל ואופיר הדר
ולבני המשפחה
תנחומים
על מותה של
סולי זיתוני ז"ל
(אמא של מיכל)

ברכות

ברכות חמות לד"ר שקמה גלילי-אלוני
לרגל קבלת הדוקטורט בחינוך בתחום
לקויות למידה.

עלי והצליחי!

מסרה: ליאורה

דבר יו"ר המועצה האזורית

גליל עליון 23.12.2021

חדשות טובות – משרד הפנים אישר את בקשתנו
להפחית ב-10% את התעריף הארנונה למטעים,
לולים ורפתות. מעבר לכך, אושרה בקשה נוספת
להוספת סיווג מחסן במסחר ושירותים, אשר
מאפשר הורדה נוספת.

שווי ההפחתות המבוקשות עומד על כ-600,000 ₪
בשנה. ברצוני להודות לגזברית המועצה, דורית
ברק, ולמנהלת מחלקת הגבייה, איריס בן-שלום,
אשר הובילו את המהלך מטעמנו, וכמובן למשרד
הפנים על שאישר את כל בקשותינו.

המוניציפלי, אסף לנגלבן, חברו לספסל הלימודים
בישיבת "אור עציון" של הרב דרוקמן.

אנשי המועצה סקרו בפני השר את האתגרים
הניצבים בפני המועצה בתחום התקשורת, במיוחד
בכל הקשור לסיבים אופטיים ולבעיות קליטה
ושירות בתחום הסלולרי.

לאחר מכן המשיכה הפמליה לאולפן רדיו "קול
הגליל העליון FM105.3" בבי"ס עינות ירדן, שם
נפגש השר עם מנהלת הרדיו, חגית חצב, והתארח
בתכנית המוגשת ע"י תלמידים.

במועצה ממשיכים בתנופת שדרוג השטחים
הפתוחים, בדגש על הנגשת תעלת הירדן המזרחית

שר התקשורת, ד"ר יועז הנדל ("תקווה חדשה"),
הגיע בשבוע שעבר לביקור עבודה במועצה. הנדל
נפגש עם ראש המועצה, גיורא זלץ, עם מנהל אגף
תקשורת, יאיר שיינברג, ועם מנהל האגף

קצת מפה וקצת משם

מה כן דרמתי?

1. היכולת של המערכת הזו לגדול (בעתיד)
בקצב של פי 10 ויותר.

2. יציבות המערכת – הרבה פחות תקלות!

ולכן אני מבקש ממי שחווה ניתוקים ברשת לדווח
לי בזמן אמת, כדי שאוכל לבדוק את הסיבה.

שימו נא לב!

הגבירו ערנות להודעות דיוג (פשיג) – זו הדרך
הקלה של האקרים לשתול אצלכם וירוסים
במחשב או בטלפון הנייד. אל תתפתו ללחוץ על כל
מיני קישורים שהגיעו אליכם, אם אינכם יודעים
מה הם. ודאי אל תתנו את פרטי האשראי שלכם
אלא אם אתם יזמתם את ההתקשרות!

יוחאי פלדמן, אחראי תקשורת

מארג מבואות חרמון

בתחילת דצמבר נחנך "מארג מבואות החרמון" –
מרכז השיקום והטיפול הרב תחומי לאנשים עם
מוגבלות.

"מארג מבואות החרמון" המופעל על ידי עמותת
כוכב הצפון, מהווה את שיאו של שיתוף הפעולה
בין רשויות האשכול.

הקמתו משלימה את הקריה השיקומית במבואות
החרמון, המספקת מסגרת שיקומית וטיפולית
מגיל לידה ועד מאה ועשרים.

יו"ר אשכול רשויות גליל מזרחי וראש המועצה
האזורית מבואות החרמון, **בני בן-מנחם** אמר
בטקס החנוכה:

"כאן, בגליל המזרחי, בפריפריה הצפונית של
מדינת ישראל, הוקם מרכז הטיפול והשיקום
לאנשים עם מוגבלות - מהאיכותיים במדינה".

"... הקמת השירות השיקומי טיפולי לאנשים עם
מוגבלויות, התאפשרה בזכות החבירה של 18
רשויות האשכול לפעולה אחת משותפת, תוך איגום
משאבים ומיקוד מאמץ, והתגייסות של משרדי
הממשלה והתורמים.

זוהי הוכחה לכך שכאשר אנחנו מאחדים כוחות,
אנחנו משיגים דברים כבירים."

[מתוך אתר המועצה האזורית מבואות חרמון](#)

לכלל הציבור והפיכת המקום לנעים יותר לבילוי
לכל המשפחה.

אחת הבעיות הקשות לאורך התעלה היא ערימות
האשפה הבלתי נגמרות המצטברות שם ולכן
הוחלט על מבצע להצבת פחי ענק (5,500 ליטר)
לאורך התעלה. מצד אחד, הפחים מוטמנים
באדמה וכך אינם מפריעים לנוף, ומצד שני הם
מציידים בחיישני נפח, כך שמשאיות המועצה
מגיעות לרוקן אותם רק בעת הצורך. עלות כל פח
עומדת על קצת יותר מ-20,000 ₪ והם מוצבים ע"י
שלל גופים – קק"ל, רט"ג, הקרן לשיקום מחצבות
וכמובן המועצה – בהתאם למיקומם.

[לקריאת המסמך במלואו](#)

סיב אופטי מהמוקד לכל בית -כולנו שכונה אחת גדולה-

במהלך הפרויקט פרסנו סיבים אופטיים מהמוקד
האופטי לכל מבנה בקיבוץ בשיטה שנקראת P2P.
נפרסו 17,000 קילומטרים של סיבים!

לצורה זו של תקשורת יתרונות רבים, כשהעיקרי
בהם הוא, שלא צריך להגביר את האות היוצא
מהמוקד ועד שהוא מגיע לתוך הבית. משמעות
הדבר – אין שום דבר שיכול להשתבש בדרך (למעט
קריעה פיזית של הסיב).

אנשים שואלים אותי לעיתים: אין לנו
אינטרנט/טלוויזיה, יש בעיה **בשכונה שלנו?**

אז אני מסביר שבשיטה הנוכחית כל מבנה מחובר
ישירות למוקד, כך שבעצם כל הקיבוץ מתפקד כמו
שכונה אחת גדולה ואין יותר חלוקה לשכונות
ובתים.

דבר נוסף שרציתי להדגיש הוא נושא המהירות.

מקובל לבדוק את רוחב הפס (היכולת להעביר
כמות מידע בשנייה) במגה או בגיגה (שהיא אלף
מגה).

הקו שנכנס לקיבוץ כיום ומשרת את כל הבתים
כולל כל המשרדים השונים והמפעלים הוא 1 גיגה
(סימטרי). כולנו מתחלקים ברוחב הפס הזה, כך
שכל בית מקבל בערך 150 מגה – קצת יותר ממה
שקיבל במערכת הנחושת הישנה, כך שהשינוי אינו
דרמטי (לכל מי שציפה..)

אמנות במטבח מאת: רות ב.ז.

תשובות לשמירטרייה 15

- 1 ג. יובנטוס-אינטר
- 2 ד. וינס קרטור
- 3 ג. 160 קמ"ש
- 4 א. גלידה פצץ
- 5 ב. כפר

תבשיל בקר מתובל

קר, הימים קצרים והחושך מגיע מוקדם.
כולנו זקוקים לאוכל חם ומנחם.
אוכל שמתבשל שעות, מוסיף לחום הבית,
וממלא את הבית בריח מגרה.

אם כל זה עורר את תאבונכם - יש לי מתכון
בשבילכם.
מעט מאד עבודה, הבשר יוצא רך וארומטי.
נשאר להוסיף רק אורז.
מבטיחה שתקצרו מחמאות.

חומרים

אירוע הפויקה המסורתי התקיים לו אי שם
בתחילת דצמבר. גדעון ורדי תיעד במצלמתו.

4 כפות שמן
קילו בשר לבישול ארוך (תבקשו מהקצב
שיחתוך כבר לקוביות)

10 תרמילי הל

5 ציפורן

מקל קינמון

3 בצלים

10 שיני שום

2 ס"מ שורש זנגוויל

כפית כמון

2 כפיות פפריקה מעושנת

כפית צ'ילי

מלח

½ כפית גראם מסאלה

כפית פלפל שחור

אופן ההכנה

מרסקים במעבד מזון - בצל, שום וזנגוויל
למשחה חלקה.

מחממים את השמן, סוגרים את הבשר
ומוציאים אותו מהסיר.

מכניסים את התבלינים השלמים ולאחר דקה
את התערובת ממעבד המזון עד שמזהיבה.

מוסיפים את הבשר, התבלינים, ו 2 כוסות מים.
מביאים לרתיחה ומבשלים על אש נמוכה
לפחות 5 שעות.

ארכיון שמיר

רז גוטליב ז"ל

תמונת החודש

מאוסף תמונות הארכיון

נזכור

16.12.1969	נפל	אבינועם רותם
14.12.1992	נפטר	אריה-גוצה שניאור
6.12.1994	נפטרה	צ'רנה-צ'קה הרדוף
9.12.1996	נפטר	יוסף פיקמן
20.12.2001	נפטר	שוליא רונן
18.12.2002	נפטרה	הינדה יוגב
22.12.2003	נפטרה	רבקה - דוני וולפסון
7.12.2005	נפטר	עמנואל - מיקי ורדי
19.12.2005	נפטר	דוד- דודיק דורון
8.12.2007	נפטר	דן גרטי
13.12.2009	נפטרה	עדה אברהמי
4.12.2010	נפטר	יאיר פרי
13.12.2012	נפטרה	שושנה פיצר
19.12.2012	נפטרה	מרים-מדי פינקלשטיין
22.12.2012	נפטר	מאיר קדמון
13.12.2016	נפטרה	סלי כגן
2.12.2017	נפטר	רז גוטליב
17.12.1973	נפטרה	שרה קורנבלום
1991	נפטרה	גוזובסקי חסיה
10.12.1993	נפטר	שילוח דור
13.12.2021	נפטר	פרי יהודה

י ה י זכרם ברוך

ארכיון שמיר

נזכור

רחל כרמון ז"ל

תמונת החודש

מאוסף תמונות הארכיון

28.1.1943	נפטרה	חוה-אבלין ליפשיץ
9.1.1979	נספה	חנוך כהן
9.1.1979	נספתה	איה כהן
2.1.1987	נפטרה	ציפורה-ציפ נתנזון
4.1.1987	נפטר	יחזקאל בן-זאב
10.1.1987	נספתה	גילה לזרוביץ
13.1.1993	נפטרה	רחל כרמון
23.1.1997	נפטרה	מרים-מיצי בולר
20.1.1999	נפטר	יוסף כהנא
14.1.2000	נפטר	משה שני
8.1.2004	נפטר	ראובן צלרינג
11.1.2010	נפטרה	ציפורה מסד
29.1.2010	נפטר	מנחם [מנדל] אורפז
10.1.2011	נפטר	משה שחם
17.01.2013	נפטר	מאיר חלפי
29.01.2013	נפטרה	אסתר שוויגר
17.01.2015	נפטר	מאיר אבני
12.1.2018	נפטרה	מרים רגב
14.1.2018	נפטר	יעקב ולד
10.1.1952	נפטר	שלמה וידר
2.1.1953	נפטר	יצחק שולר
1.1.1963	נפטר	דוד בלוצרקובסקי
23.1.1967	נפטר	יוסף הרשקוביץ
9.1.1979	נספה	חיים כהן
19.1.1990	נפטרה	ברטה סרבש
22.1.1998	נפטרה	טובה גרינבלט

יהי זכרם ברוך

נטיעות דאשתקד

צילם אפי שריר

נטיעות דאשתקד

צילם אפי שריר

מערכת "בשמיר": יהודית מסד, עירית שני, שני מיכאלי, רות בן זאב, נעמה בייפוס, מתי בר-אלון, גילי רז, גדעון ורדי. לתפוצה פנימית בלבד, לא למכירה, לא להפצה ופרסום. alon@shamir.biz